

EGLUTÈ

BALANDIS

1995

APRIL

Vol. 46 / Nr. 4

EGLUTĖ

KOVAS / MARCH / 1995

Vol. 46 Nr. 3

SAKALIS / APRIL

Nr. 4

TURINYS

1	KRISTUS KĖLĖS, Danutė Lipčiūtė–Augienė
2	SEK MAN PASAKĄ
6	VELYKOS, A. Kašiubienė
7	DIEVO DRAUGAI
10	MARGUČIAI, Jonas Minelga
11	ZUIKIO MARGUTIS, Laimutis B. Švalkus
14	AR ŽINAI? N. N.
21	ZUIKUTIS, Laimutis B. Švalkus
22	LAKŠTINGALA, lietuvių pasaka
25	SAKALAS IR GAIDYS, pasakėčia
26	RAŠOM IR PIEŠIAM
31	GALVOSŪKIAI
33	JUOKAI

VIRŠELIS — Dail. Noros Aušrienės
SKYRIŲ VINJETĖS:

Zitos Sodeikienės ir
F. Vaitiekūnienės

KITAS ILIUSTRACIJAS PIEŠĖ:

Krista Augiūtė — 21
A. Balukas — 24
Sigitas Šniras — 10,11,12,13,34
N. Barienė — 23

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata — 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus — 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13154 Sparrow Ct., Lockport, IL 60441

Vyr. redaktorė (editor) — Nijolė Nausėdienė.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

KOREKTORĖ: Regina Kučienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

APDAILA, LAUŽYMAS: KOVAS Publishing, Cicero, IL

LIETUVIŠKAS RAIDYNAS: Jonas Boguta

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly, except July and August. Yearly subscription \$15, single copy \$1.50; to Lithuania and other countries, \$20 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441.

Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Council of the USA, Inc.,

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629.

KRISTUS KĖLĖS

Danutė Lipčiūtė - Augienė

Tankios gluosnio šakos
Puošias katinėliais.
Linksmą dieną skelbia
Laukų vyturėlis:
Kristus kėlės...

Liaunas, nusiprausęs
Stiebiasi daigelis,
O žalioj palaukėj
Suzvimbė bitelės:
Kristus kėlės...

Skardi jau rageliai
Mažų piemenėlių.
Ir kas gyvas lenkias
Šventam Avinėliui:
Kristus kėlės...

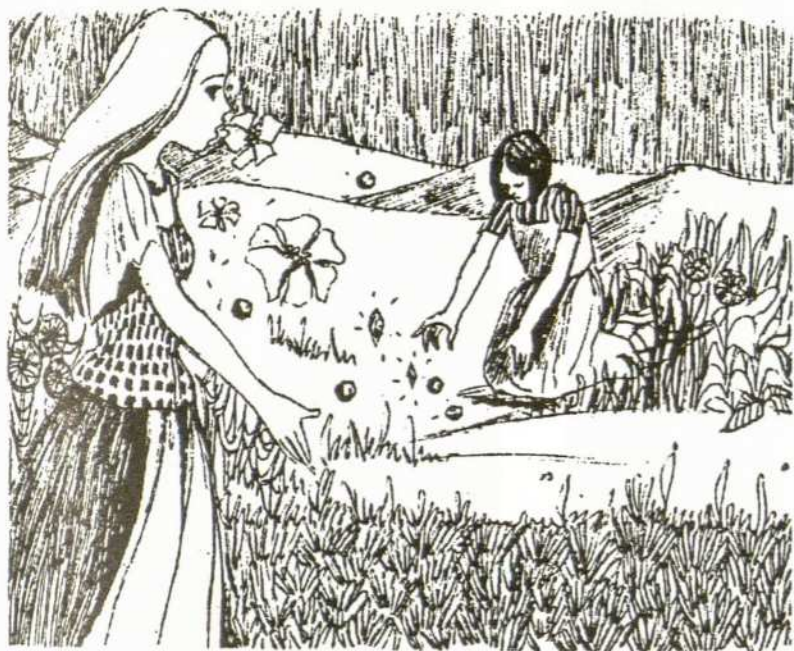

BURTININKĖ

Lietuvių
pasaka

Toli, labai toli už jūrų marelių, už aukštų kalnelių gyveno našlė. Ji turėjo dukterį Onytę ir podukrą Laimutę. Tikrąją dukterį motina labai mylėjo, o podukros labai neapkentė. Onytė buvo labai negraži, pikta ir tinginė mergaitė. O Laimutė buvo graži, gera ir meili. Tik Laimutės gyvenimas buvo sunkus. Ji turėdavo visus sunkius darbus atlikti. Plaudavo grindis, o vandens eidavo parnešti už poros mylių. Iš pamotės niekad meilauš žodelio negirdėdavo. O Onytė jokio darbo nedirbdavo. Ji tik minkštuose pataluose miegodavo

ir gardžiai valgydavo. Motina ją mylėjo ir lepino.

Vieną kartą išėjo Laimutė, sunkiu kibiru nešina, vandens iš šulinio parnešti. Prie šulinio ji sutiko seną moteriškę. Iš tikrųjų tai buvo burtininkė.

— Ar neduotum man atsigerti, gražioji mergele? — paklausė senutė.

— Gerk, senutėle, gerk mieloji, — meiliai atsakė Laimutė ir pagirdė ištroškusią senutę.

— Ačiū, ačiū, tau geroji mergele! Už tavo gerumą štai tau atlyginimas: kai tik tarsi žodelį, iš tavo lūpų graži gėlė arba brangus akmenėlis iškris, — pasakė burtininkė ir pranyko.

— Kur tu taip ilgai buvai, tingine? — barėsi pamotė, kai Laimutė grįžo.

— Užtrukau prie šulinio, dovanok, motinėle! — ramiai atsakė Laimutė.

— O kas čia dabar? — šaukė pamotė, ir rinko perlus ir gėlių žiedus, kurie iškrito mergeitei iš burnos. Laimutė papasakojo savo susitikimą su senute. Kiekvienas jos žodis, kaip burtininkė buvo pažadėjusi virto gėle arba brangiuoju akmeniu.

— Onyte, Onyte! —
suriko našlė. — Bėk, ba-
landėle, pas šulinį van-
dens...tik skubėk!

— Dar ką prasimanys!
Aš dar ne tokia kvaile, kad
eičiau darbo dirbti, — pik-
tai atsakė Onytė ir apsvirtė
ant kito šono lovoje.

Vos ne vos prikalbėjo
ją motina atsikelti. Davė jai
gražų ąsotėlį ir išleido pas
šulinį.

O ten jau laukė bur-
tininkė. Tik dabar ji buvo
ne senutė, bet gražiais
rūbais apsirengusi ponია.

Burtininkė priėjo prie
Onytės ir meiliai paprašė
atsigerti.

— Ar aš tau tarnaitė?
— piktai atsakė Onytė. —
Aš savim tesirūpinu, eik
sau!

- Už tavo darbus štai
tau atpildas, — tarė bur-
tininkė. — Po kiekvieno
žodžio iš tavo burnos varlė
ir gyvatė išropos.

Onytė grįžo namo. Na-
mo eidama iš pykčio ir
ąsotėlį sudaužė.

— Kodėl taip greitai sugrįžai, širdele? — meiliai paklausė motina.

— Eik nuo mano galvos! — sušuko Onytė ir net pati išsigando, kai kiekvienas jos žodis virto varle ar gyvate.

— Aš dabar suprantu, kas čia kaltas! — suriko motina ir puolė mušti podukrą Laimutę. Nelaiminga mergaitė verkdamą išbėgo į mišką.

Miške tuo metu medžiojo gražus karalaitis. Jis rado verkiančią Laimutę.

— Ko tu čia verki, mergyte?

— paklausė karalaitis

— Aš esu vargšė mergaitė. Mane pamotė mušė, todėl pabėgau iš namų, — verkdamą pasakojo Laimutė ir kiekvienas jos žodis perlais ir lelijomis virto.

Karalaičiui pagailo Laimutės. Jis matė, kad ji

labai gera mergaitė ir parsivedė ją už žmoną į savo rūmus.

O tuo tarpu Onytė darėsi bjauresnė, nemandagi ir pikta. Ji motinos visai neklausė. Motina supykusi ją iš namų išvarė.

VELYKOS

A. Kašiubienė

Iš miškelio takeliu,
Su margučių krepšeliu,
Žengia kiškis apdairus,
Pas vaikučius mūs gerus.

Voverėlė iš paskos,
Klausia kiškį, kur sustos?
Ar pas Algį, ar pas Rimą,
Žengs per pievą, per arimą!

Kiškis striksi, ūsą suka;
Stipriai laiko jis krepšiuką,
Už ausies žibutė žydi,
Voverėlė šalia lydi.

— Tai Velykos! — ežys sako,
Pasipainiojęs ant tako.
O margučių spalvos mainos,
Kaip ryte paukštelių dainos.

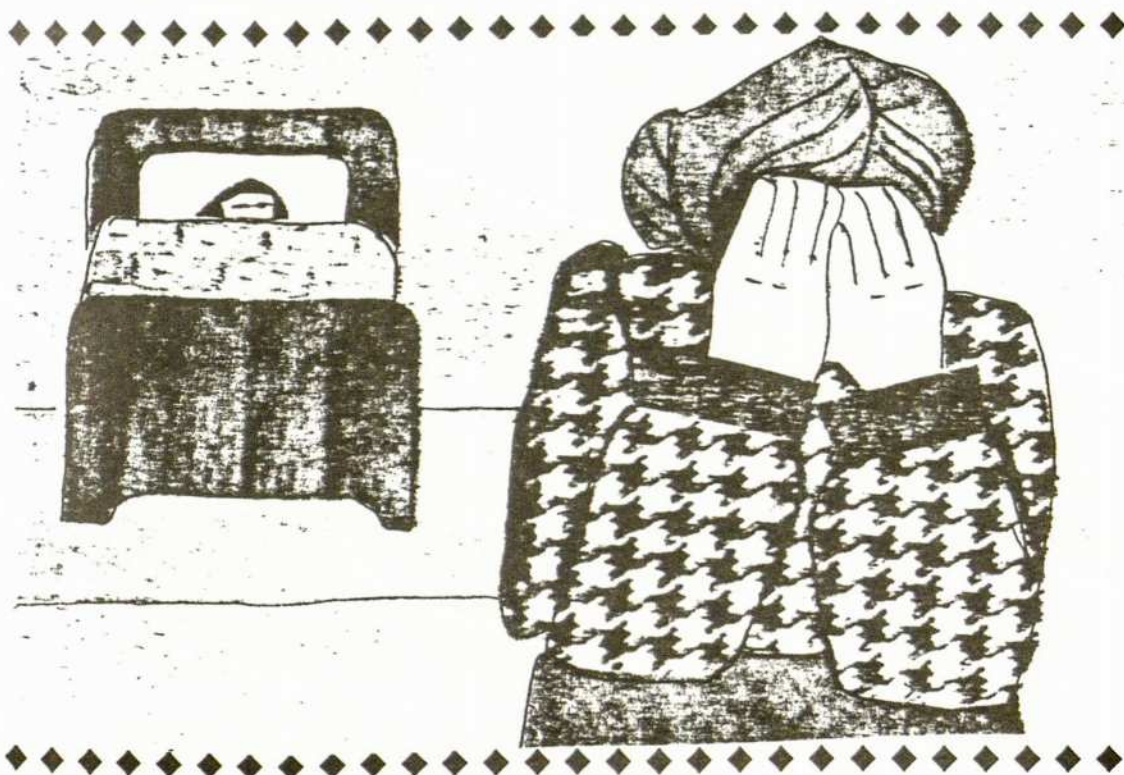

VI MOTINOS

— Deja, brangioji poniam, padėti jūsų dukrelei nebe mano galioje, — kalbėjo gydytojas, apžiūrėjęs ligonę. — Liga jau labai toli pažengusi...

Išleidusi gydytoją, motina susmuko mikštasuolyje. Ji buvo priblokšta. Į ką dabar kreiptis? Kas galėtų padėti? — klaidžiojo neramios mintys.

Jos žvilgsnis nukrypo į lovą, kurioje gulėjo jos vienintelis džiaugsmas ir paguoda: dvylikametė dukrelė Elenutė. Blyškus veidas, užmerktos akys, ant pagalvio išsidraikę vešlūs plaukai, sunkus, trūkčiojantis kvėpavimas. Mergaitė tyliai geso.

Nors už lango skaisčiai švietė pavasario saulė, kambaryje tvyrojo prieblanda. Pro užtrauktas sunkias užuolaidas tik vienas kitas saulės spindulėlis prasiskverbėdavo į vidų. Už lango budo gamta, žydėjo gėlės, čiulbėjo paukščiai, o kambaryje tyliai sklandė mirties angelas.

Į kambarį tylutėliai įėjo kaimynė Kubilienė.

— Ką sakė gydytojas? — paklausė pašnibždomis.

— Viskas baigta... — atsiduso motina..

Staiga ji sugriebė kaimynės ranką.

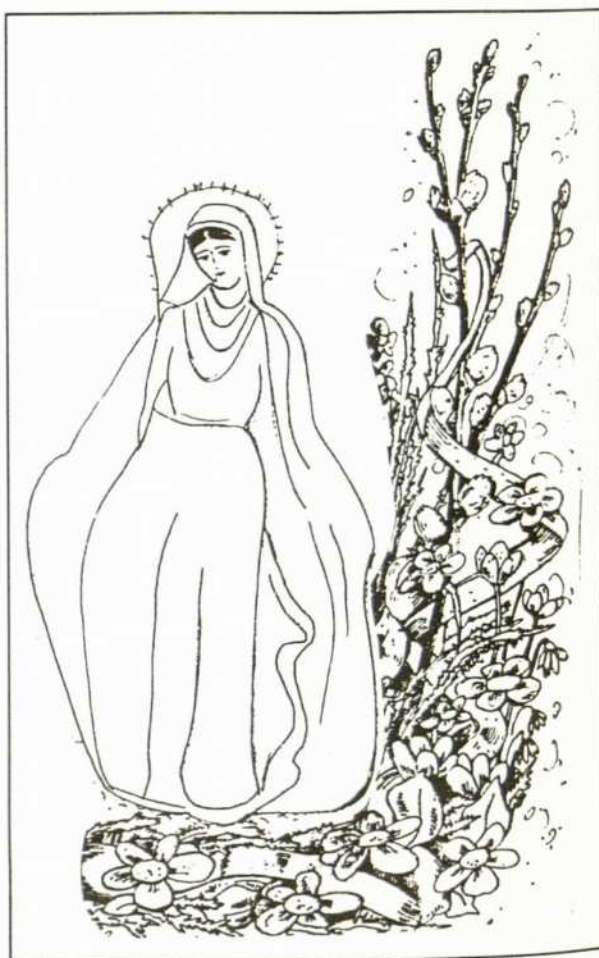
— Sakyk, Kubilien, ar tikrai nebėra vilties? Gal tu žinai kokių žolelių? Gal dar padėtų? — klausinėjo su nerimusi.

Kaimynė patylėjo, pasakui pratarė:

— Jei tu būtum tikinti, sakyčiau: kreipkis į Mariją. O dabar... Nežinau...

Ir ji tyliai pasišalino.

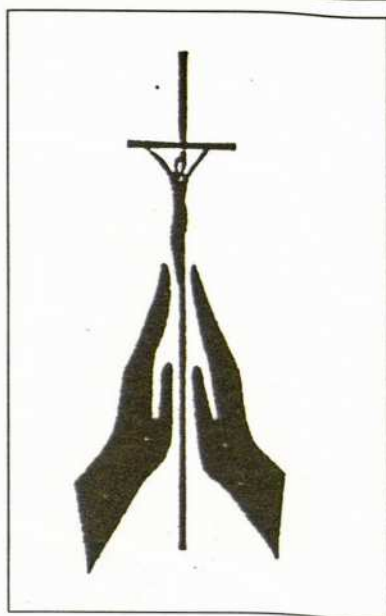
Marija...“Šventoji Marija, Dievo Motina”, prisiminė motina vaikystėje kalbėtos maldos žodžius. O jei ji yra ir gali man padėti?

Dar kartą pažvelgusi į ligonę, ji ryžosi: užrakino duris ir bėgte pasileido į bažnyčią.

Įėjusi pro masyvias ažuolines duris, motina pamatė prie tabernakulio ramiai degančią lemputę. Bažnyčioje buvo tylu ir vėsu. Apšidairiusi ji pamatė Marijos altorių ir nuėjo prie jo. Nė pati nepajuto, kaip sulinko keliai, o iš širdies išsiveržė karšta malda:

— Marija, ir Tu buvai motina...Turėjai Sūnų ir jo netekai... Tu žinai, aš nemoku melstis, bet suprantu mano širdies skausmą.

Užsidengusi veidą rankomis, tarsi suakmenėjusi ji kurį laiką klūpojo negalėdama pakilti. Pagaliau atsistojusi lėtais žingsniais pasuko namo, bijodama rasti sustingusį ir atšalusį dukters kūną.

Atrakino duris ir įėjo į kambarį.

Mergaitė giedriu žvilgsniu pažvelgė į motiną. Ji šypsojosi.

— Kur tu buvai, mama? Pas mane buvo atėjusi labai graži Ponia. Ji man nusišypsojo ir pasakė: “Tu gyvensi. Aš noriu, kad mane pamiltum”. Ir dingo.

— Elyte, tai buvo ji, Marija! Ji tave išgydė!

Nuo tos dienos motina ir dukra visa širdimi pamilo gerąją Dievo Motiną Mariją, kuri nėra abejinga ir žemės vaikų skausmui.

priblokšta — paveikta žinios

paguoda — nuraminimas, ištikus nelaimei

prieblanda — temimo laikas

Tabernakulis — vieta, kurioje laikomas
Švenčiausias

pašnibždomis — tylomis

sklandyti — skrajoti

masyvios — sunkios

blyškus — išblyškęs (veidas)

tvyrojo — kabėjo

Margučiai

Ei, Jurguti,
Čiupk marguti,
Tą melsvai dažytą,
Kiškio Piškio,
Iš Zapyškio,
Eglele rašytą.

Į pintinę
Po šimtinę,
Jis, mačiau, sudėjo
Ir keliavo —
Tralialiavo,
Net laukai dundėjo.

— Rūta, Rūta,
Šitą drūtą
Tau padovanosiu,
Gintarėliui
Pipirėliui
Gražų paieškosiu!

Jonas Minelga

ZUIKIO MARGUTIS

Sakė man mamytė:
Turiu geras būti,
Tad Velykų zuikis
Duosiantis margutį.

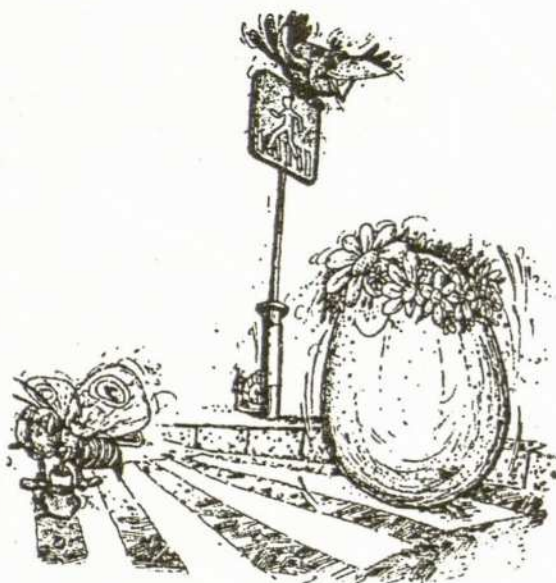
Laimutis B. Švalkus

Myli mane zuikis,
Nors esu ir mažas.
Veža jis margutį
Dėl manęs nudažęs.

Stengsiuos geras būti
Ir klausau mamytės.
Neskriaudžiu broliuko
Nei mažos sesytės.

Rainam katinėliui
Uodegos neraunu.
Duodu vis pienelio,
Kur tik pasigaunu.

Stengsiuos poterėlių
Žodžius aiškiai tarti,
Niekad nebepykti
Ir negauti barti.

Keistas atsitiko
 Pernai man dalykas.
 Davė man margutį
 Zuikis per Velykas.

Tas margutis buvo
 Tikro šokolado.
 Mat pavargęs zuikis
 Lietuvos nerado.

O gal čia vištelės
 Turi kitą madą
 Ir visai kitokius
 Kiaušinėlius deda.

Ir taip ant greitosios,
 Vienas Dievas žino,
 Atvežė kiaušinį
 Gal paties pingvino.

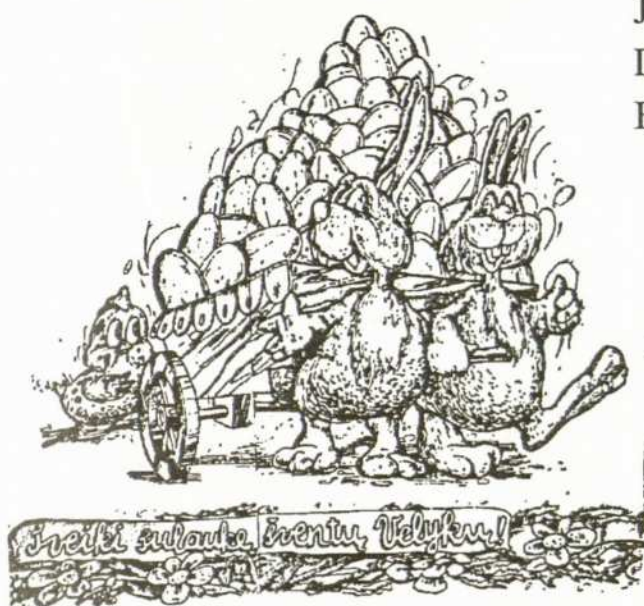
Bet vis tiek stengsiuos
 Labai geras būti,
 Kad šiemet aš gaučiau
 Tikrąjį margutį.

DUOK MARGUTĮ

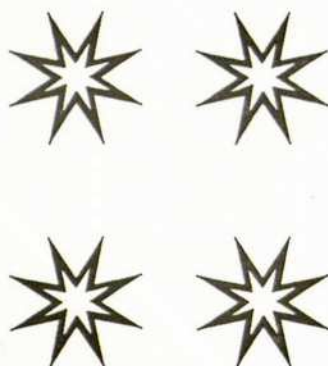
A. Kašiubienė

Duok margutį man, kiškuti,
Jeigu atnešei jį man.
Duok broliukui ir sesutei,
Bėgsim risti jį laukan.

Tavo ausys ilgos, stačios,
Tu girdėjai, kaip prašiau.
Man margutį velykinį,
Aš laiškely parašiau.

Dažas mėlynas jį puošia,
Gėlės, lapai iš šalių,
Linksmas šoku su margučiu,
Atsidžiaugti negaliu.

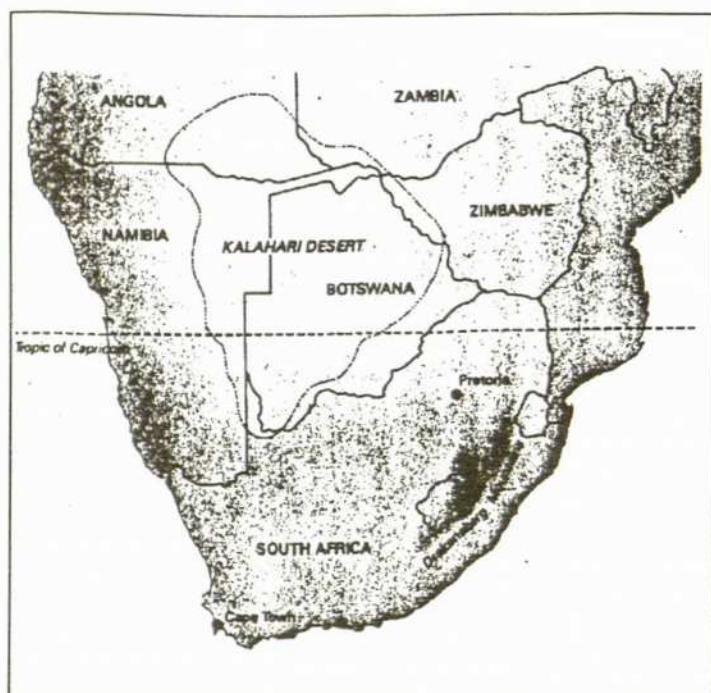

ar žinai?

BUŠMENAI

Iš Joan Walters "Kalahari Bushmen" knygos.

vertė red.

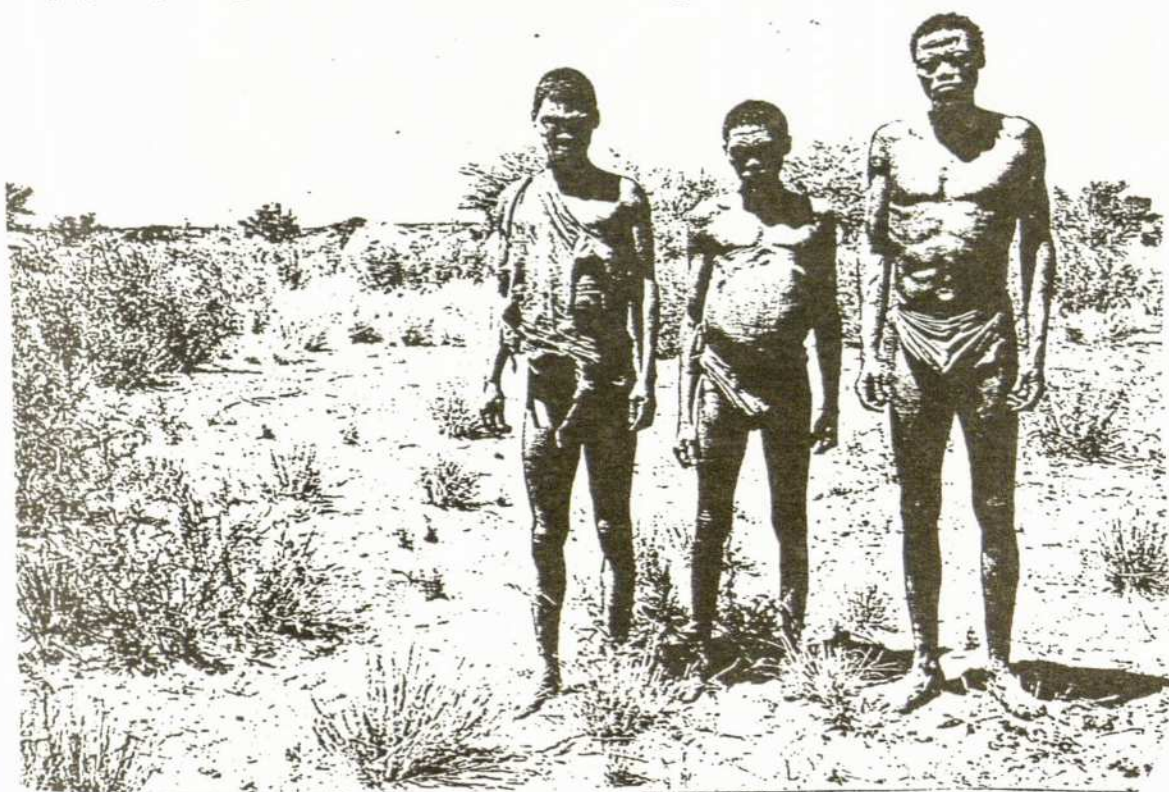
Bušmenų vardas kilęs iš olandų (bojesman — reiškia krūmų gyventojai). Jie gyvena pietų Afrikoje Kalahario ir Namibo dykumų srityje. 1985 m. buvo priskaičiuojama iki 50.000 gyvenančių bušmenų, į tą skaičių įeina bušmenai gyvenantieji Bostwanijoje ir Angoloje.

Bušmenai yra mažo ūgio. Jie gyvena olose, žemėje iškasuose rūsiuose ir krūmuose primityviose palapinėse. Drabužių vietoj vartoja juosmens prijuostę iš gyvulių kailių. Puošiasi gyvulių dantimis ir ragais. Bušmenai geri medžiotojai, o

moterys augalų rinkėjos. Jų religija pažįsta aukščiausiąją Būtybę (Kaang) — gyvybės ir mirties viešpatį, kuriam duodamos aukos. Manoma, kad bušmenai pietų Afrikoje jau gyvena apie 20.000 metų. Pirmieji europiečiai, kurie su jais susitiko, buvo Bartholomew Diaz ir jo įgula 1488 metais. Bušmenai gyvena labai primityvų gyvenimą taip, kaip gyveno jų protėviai. Jie naudoja tokius pačius įrankius. Bušmenai naudoja akmeninius kirvius, ietis su nusmailintais gyvulių kaulo antgaliais ir pusdubenių, padarytus iš stručio kiaušinio kevalų. Bušmenai miega atsirėmę į petį, o galvą ir kaklą iškėlę į viršų. Petys yra jų pagalvė.

Yra atrasta bušmenų labai gražių, spalvingų piešinių ant akmeninių uolų. Kai kurie piešiniai yra 25.000 metų senumo. Šiuose piešiniuose yra pavaizduojamos medžioklės scenos. Kai kurie piešiniai vaizduoja jų religines ceremonijas ir šokių. Piešiniai yra daugiausia raudonos ir rudos spalvos, bet taip pat yra geltonų, juodų ir baltų piešinių.

Europiečiai pradėjo apsigyventi pietų Afrikoje maždaug prieš 300 metų. Bušmenai buvo labai draugiški su olandais. Jie jiems pasiūlė zuikių ir medaus, o olandai davė jiems tabako. Palaipsniui europiečiai vis labiau ir labiau ėmė veržtis į Pietų Afriką. Jie pradėjo kurti ūkius ir bušmenus išstumti iš jų žemių. Taip pat žudyti laukinius gyvulius, tad bušmenams vis sunkiau darėsi susimedžioti gyvulius maistui. Tarp europiečių ir bušmenų prasidėjo kovos. Tačiau bušmenams buvo sunku su savo primityviais ginklais kovoti. Daugelis jų žu-

vo arba buvo paimti į nelaisvę. Bušmenai buvo priversti trauktis iš savo žemių. Dabar įvairiose vietovėse atrasti piešiniai liudija, kad čia kadaise buvo gyventa bušmenų. Apie 200 bušmenų šiandien gyvena pietų Afrikos Cape provincijoje, bet jie turėjo atsisakyti savo klajokliško gyvenimo. Istorija parodo kaip neteisingai buvo pasielgta su bušmenais — iš-

varant juos iš jų žemių ir priverčiant juos atsisakyti jų pirminio gyvenimo stiliaus.

Bušmenai buvo priversti bėgti į Kalahari ir kitas dykumas, kurių žemės dar neviliojo naujųjų ateivių. Čia jie iš naujo turėjo prisitaikyti prie naujų sąlygų ir iš naujo pradėti savo įgimtą medžioklės ir augalų rinkimo gyvenimą.

Bušmenai gyvena mažomis šeimomis. Jų palapinės labai primityvios, jie naudojami tik būtiniausiomis priemonėmis. Kiekviena bušmenų grupė vartoja savo kalbą. Kalahari dykuma yra labai sausa, mažai lietaus ir auga tik krūmokšniai. Tik šiaurinėje Kalahari dykumos dalyje iškrenta daugiau kritulių, tad ir gyvulių tenai daugiau gyvena. Bušmenai daugiausia apsigyveno šiaurinėje dalyje. Jie prisitaikė ir išmoko kaip išgyventi vasaros

sausros laikotarpį. Bušmenai pasidalino į mažesnes grupes ir dažniau keliai iš vienos vietos į kitą. Jie išmoko pasidaryti maisto atsargas, kaip pvz. padeginti gyvulių odas. Kai bušmenai užmuša žvėrį, tai suvalgo iki paskutinio gabalėlio. Jie niekad neišmeta maisto. Jie žino kokie augalai savyje turi vandens ir kur juos surasti. Tik tokiu būdu jie gali išbūti ilgus sausros mėnesius be vandens. Tarpusavyje bušmenai yra labai

draugiški. Dalijasi maistu, lanko vieni kitus. Dažniausiai jų grupės yra surištos giminystės ryšiais. Šakų palapines jie statosi ratu, kad viduryje jie visi galėtų šokti, atlikti įvairias kitas ceremonijas ir mokyti vaikus medžioklės amato. Bušmenų vyrai labai tiksliai sugeba pavaizduoti kiekvieno žvėries judesius ir jų garsus.

Bušmenų vaikai gyvena laimingą laisvą gyvenimą. Nuo mažų dienų savo tėvų jie yra mokomi medžioklės. Visi grupės nariai saugoja vaikus. Vaikai nėra baudžiami ir neverčiami

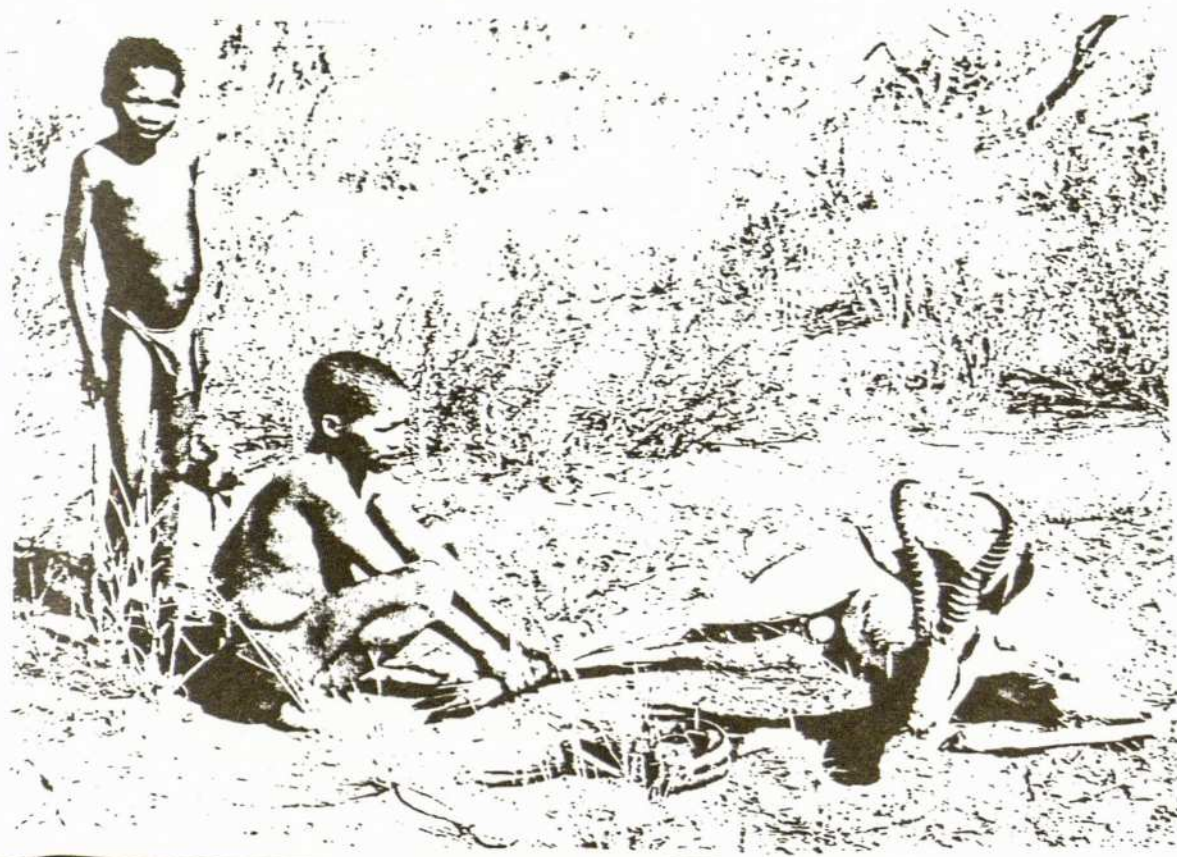

sunkiai dirbti. Kai moterys išeina rinkti augalų, jos su savim pasiima tikrai kūdikius, kiti vaikai lieka stovyklose su seneliais ir klausosi jų pasakojimų. Kai berniukai jau paauga, tai jie eina kartu su vyrais medžioti, o mergaitės su moterimis — ieškoti valgomų augalų ir riešutų.

Bušmenai tuokiasi, kai jie būna 14 ar 15 metų. Tėvai parenka savo vaikams partnerius. Apsivedus, vyrukas turi ilgus metus padėti savo žmonos tėvams. Bušmenai gali skirtis ir vestis iš naujo, jei jie vedybiniame gyvenime jaučiasi nelaimingi.

Kalahari bušmenai tiki į gerąsias dvasias, kurios padarė pasaulį ir piktasias dvasias, kurios atneša ligas ir mirtį.

Bušmenai mano, kad per šokių ritualus jie su dvasiomis palaiko ryšius. Moterys sėdi ratu ir ploja rankomis, o vyrai šoka apie jas. Kai šokis vis darosi greitesnis ir jo ritmas padažnėja, tai kai kurie vyrai pasiekia ekstazę. Tokiais momentais jie tiki, kad yra pajėgūs gydyti ligas, vien tik palytėjimu.

Kalahari dykuma yra labai gražus kraštas, bet gyventi joje yra labai sunku. Bušmenų ateitis yra netikra. Anksčiau ateiviai dėl vandens stokos nesiveržė į dykumą. Tiktai dabar, moderniomis sąlygomis, vandenį galima išgręžti visur. Kalahari dykuma labai tinkama transporto keliams. Bušmenai ir vėl vis labiau yra išstūmiami iš jų žemių. Tik nedidelės dvi vietovės yra apribotos bušmenams, kuriose jie gali gyventi savo ankstesnį primityvų gyvenimą. Tai centrinis Kalaharos rezervas Bostvanijoje ir Bušmenų žemė Namibijoje.

stručio (strutis) — didelis bėgiojantis
šiltųjų kraštų paukštis.

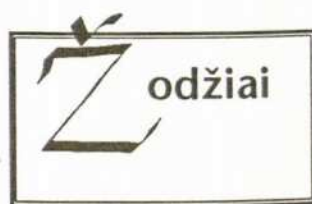
kevalas — kiaušinio lukštas

krituliai — krintantis ant žemės lietus,
sniego ar ledų pavidalu.

krūmokšniai — maži krūmai

tuokiasi — veda, sukuria šeimą.

ekstazė — susižavėjimo būvis,
liguistame stovyje.

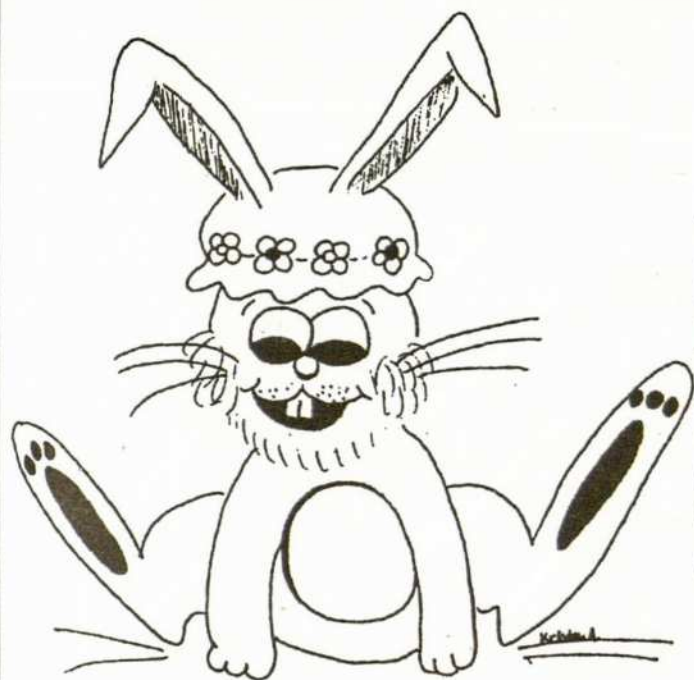
ZUİKUTIS

Laimutis B. Švalkus

*****
*****
*****
*****
**

Per palaukes, per rugienas,
Be kelelio ir be tako,
Per visas jaunystės dienas
Sau zuikutis striku-straku.

Kiek daug džiaugsmo,
Kiek daug saulės,
Ir tos laisvės nieks nevaržo.
Striku-straku per pasaulį
Į kopūstų pilną daržą.

Jei šunelis tik suloja,
Zuikis kraipo sau ausytes,
Klausosi, ar toľumoje
Jo nebando kas nors vytis.

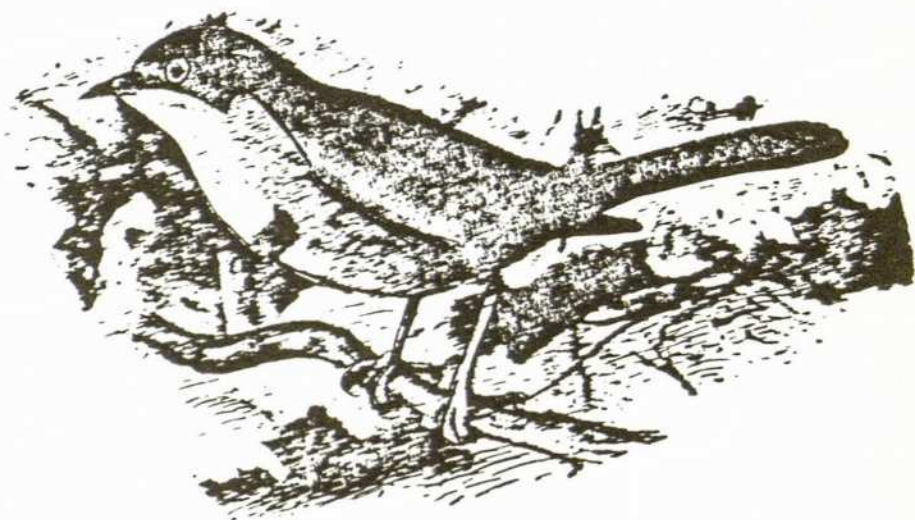
Per papievių, per rugienas,
Su drugeliais ir plaštakėm
Šok, zuikuti, linksmas vienas
Straku-striku, striku straku.

LAKŠTINGALA

Lietuvių pasaka

Senų senovėje Lietuvoje augo didžiausi miškai. Juose buvo visokiausių žvėrių ir žvėrelių, paukščių ir paukštelių. Miškai skambėjo nuo stipraus žvėrių riksmo ir nuo skardžių paukštelių balsų.

Tuose miškuose gyveno ir mūsų protėviai milžinai. Jie mito žvėrių mėsa, bičių medum, vilkėjo žvėrių kailiais, gyveno iš medžių statytuose namuose. Labai jie mylėjo savo kraštą, labai mėgo dainas.

Daug buvo miškuose įvairių paukštelių, kurie įvairiausiais balseliais čiulbėjo, bet niekaip jie neįstengė sužavėti mūsų protėvių širdžių. Liūdna darėsi mūsų protėviams.

Kartą, susirinkę ažuolų aikštelėje, jie nutarė nusiųsti pas vyriausiąjį dievą Perkūną gražiausiąją mergelę su prašymu. Jie norėjo, kad mergelė prašytą dievą Perkūną sutverti tokį paukštelį, kuris savo dainomis sužavėtų jų širdis. Mergelė nuėjo pas Perkūną ir puolė jam po kojomis. Ji išpasakojo jam žmonių norus. Patiko Perkūnui

žmonių prašymas, o dar labiau gražioji mergelė Lakštingala. Ir pavertė jis ją gražiu paukšteliu, nes norėjo, kad ji niekuomet nenumirtų

Nutūpė paukštytė ant Perkūno sosto ir sučiulbo savo skardžiu, maloniu balseliu. Paskui nuskrido atgal į savąjį kraštą.

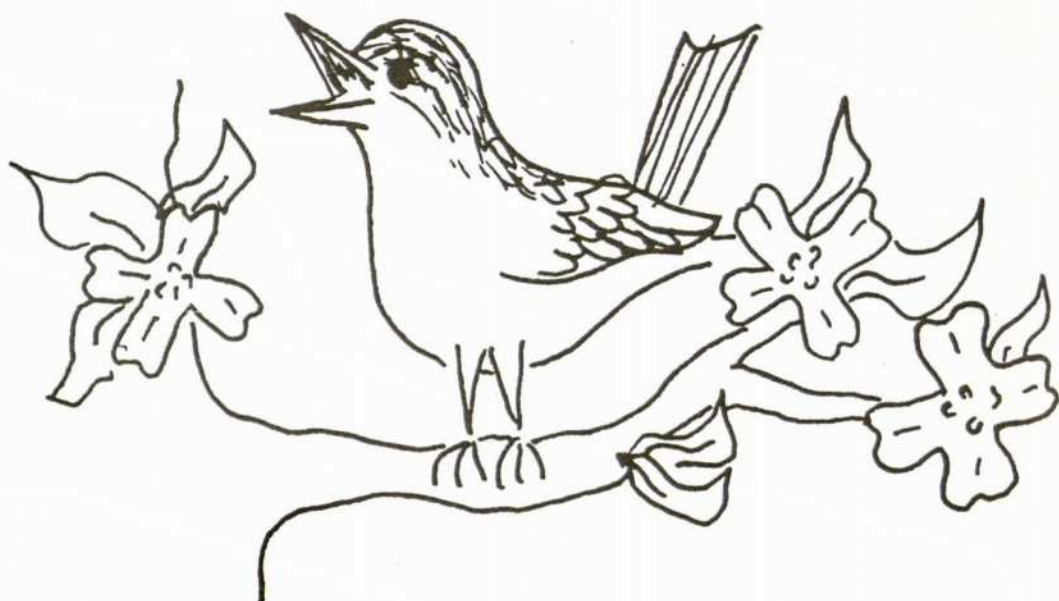
O žmonės ilgai laukė mergelės Lakštingalos sugrižtančios ir sulaukti negalėjo. Pagaliau vieną dieną jie pamatė atskrendant gražų, dar nematytą paukštelį. Jis nutūpė ant medžio šakų, virš žmonių galvų ir čiulbėjo savo maloniu balseliu.

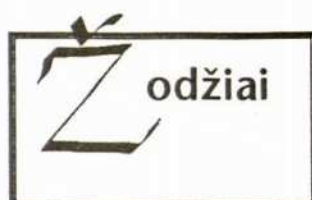
Sužavėjo paukštelis mūsų protėvius, pravirko jie, klausydami paukštelio saldžių dainelių. Atsiminė jie savo gražiąją mergelę Lakštingalą ir suprato, kad Perkūnas ją pavertė į šį mažąjį paukštelį. Lakštingalos vardu tad jie ir pavadino šią mažą, dar negirdėtą giesmininkę.

Nuo to laiko lakštingala džiugina lietuvių širdį. Išgirdęs jos auksinį balselį, lietuvis pamiršta savo vargus, nelaimes, širdis prisipildo saldaus, malonaus jausmo.

Lakštingala — mylimiausias lietuvių paukštelis.

Skardžiu — garsiu
Mito — maitinosi

SAKALAS IR GAIDYS

Pasakėčia

Sakalas taip priprato prie savo šeimininko, kad šaukiamas lėkė artyn ir tūpė jam ant rankos. O gaidys bėgo šalin nuo šeimininko ir šaukė, jei norėdavo jį sugauti. Kartą sakalas sako gaidžiui:

— Tu, gaidy, esi labai nemandagus. Tu tik alkanas būdamas, lendi prie šeimininkų. Mes — tai visai kas kita: mes stiprūs ir lakstome greitai, kaip šaudyte šaudome, o vis dėlto nebėgame nuo žmonių, bet šaukiami lekiame prie jų ir ant rankų tupiame. Mes nepamirštame, kad jie mus maitina.

Gaidys jam atsakė:

— Jūs nebijote žmonių ir nebėgate nuo jų todėl, kad nesatę matę keptų sakalų, o mes dažnai matome keptus gaidžius.

Sakalas — plėšrus paukštis

*BALTIMORĖS, KARALIAUS MINDAUGO,
ŠEŠTADIENINĖS
MOKYKLOS MOKINIAI RAŠO APIE ŽEMAITIJĄ*

VARNIAI

Varniai — istorinis Lietuvos miestas, ilgus metus buvusi Žemaičių vyskupijos sostinė. Miestas randasi pačiame Žemaitijos viduryje, tarp Lukšto ir Biržulių ežerų. Čia Vytautas Didysis su Jogaila sugriovė pagonių aukurą ir pastatydino katalikų bažnyčią. Varnių praeitis yra glaudžiai susijusi su Medininkais, nuo kurių juos skyręs tik Varnalės upelis. 18-tame ir 19-tame šimtmečiuose, Varniuose mokėsi daug žymių rašytojų: M. Valančius, A. Strazdas, A. Vienažindys ir A. Baranauskas. 1860 metais rusai Varniuose uždarė garsią kunigų seminariją. Tame mieste yra garsi katedra, kurios rūsyje kabo žemaičių vyskupų portretai.

Andrius Vaškys

VENTA

Ventos upė teka ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje. Venta prasideda netoli Varnių ir yra vidurio žemaičių didžiausioji upė. Ties Kuldinga Venta pragaužė vagą per dolomitines klintis; ten jos krantai aukšti ir uolėti. Mokslininkai tiki, kad šioje vietoje buvęs jūros dugnas.

Netoli Ventos yra miestelis Papilė, kuriame gyveno ir mirė garsus rašytojas Simanas Daukantas. Ventoje randama senovinių suakmenėjusių sraigų.

Kristina Vaškytė

MEDVĖGALIO PILIS

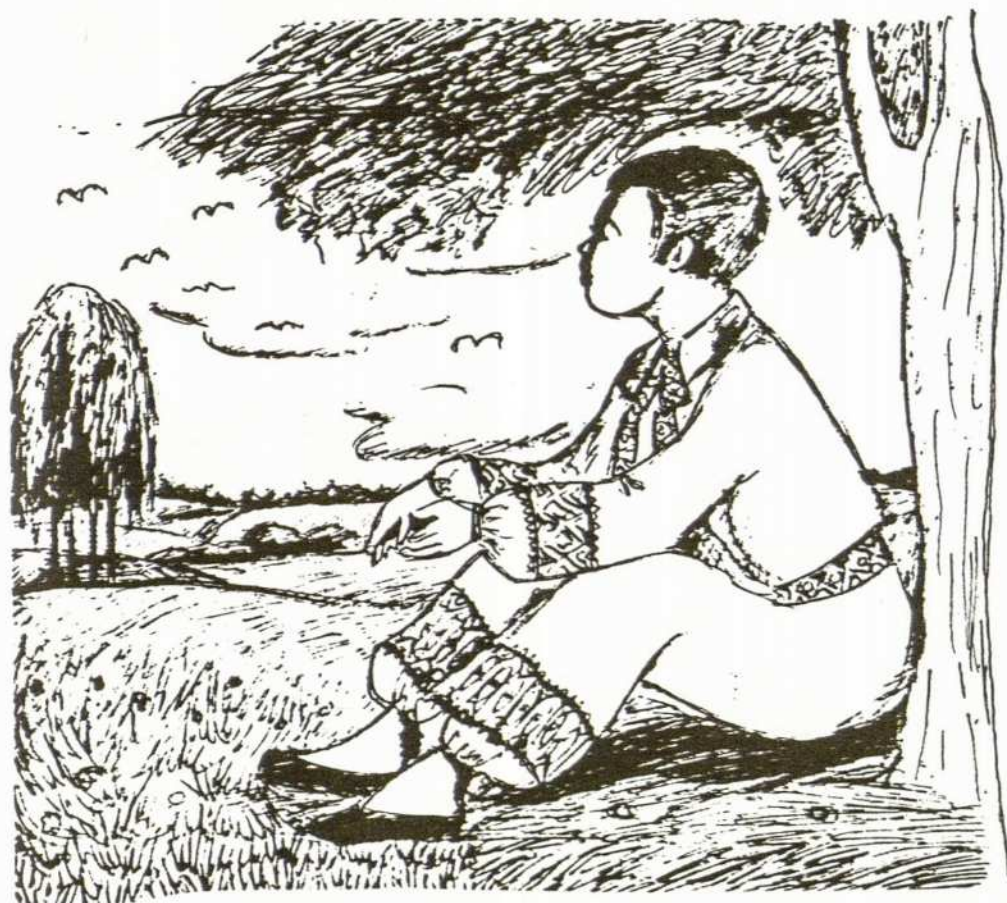
Medvėgalio pilis yra labai sena, kuri stovėjo ant aukščiausio kalno Žemaitijoje. Ji buvo aprašyta 1316 metais, bet, aš manau, kad ji buvo pastatyta daug anksčiau.

Kai kryžiuočiai užpuolė Medvėgalio pilį, tai visi aplinkiniai gyventojai bėgo slėptis į ją. Jei kryžiuočiai būtų juos sugavę, tai būtų nužudę arba pakrikštyję.

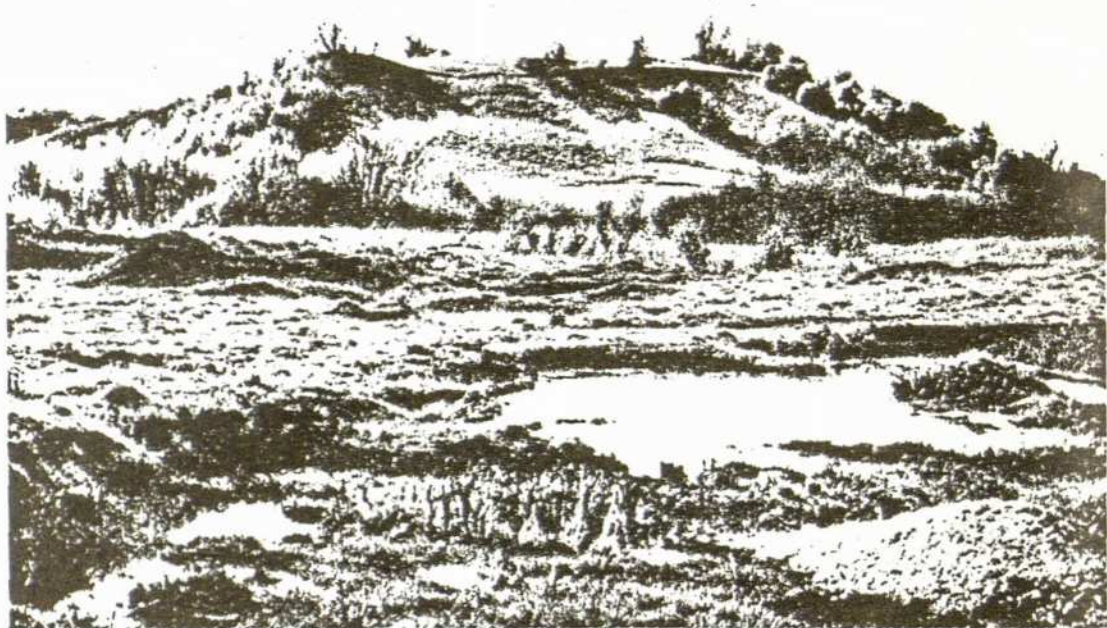
ŠATRIJOS KALNAS

Senovės lietuviai tikėjo, kad Šatrijos kalnas buvo šventa vieta. Pagonys rinkdavosi Šatrijos kalne pagoniškoms apeigoms. Po krikšto lietuviai galvojo, kad šv. Jono naktį raganos susirinkdavo kalno viršūnėje. Jame maldingi žmonės pastatė didelį medinį kryžių. Poetas Maironis yra parašęs eilėraštį apie Šatrijos kalną. Nuo kalno viršūnės matosi labai gražios apylinkės. Pats kalnas, tai nėra kalnas, o tiktai kalva. Šiais laikais žmonės susirenka ten švesti Jonines.

Siga Vaškytė

PILIAKALNIAI

Piliakalniai tai yra žmonių supilti kalnai. Jie supildavo piliakalnius prie upių ir ežerų ant auštesnių vietų. Nuo piliakalnių mūsų protėviams buvo lengviau apsiginti. Nuo jų viršaus jie ant priešų rideno storus rąstus, akmenis, pylė karštą vandenį ir dervą.

Gedimino kalnas yra vienas iš tokių supiltų piliakalnių. Daugelio piliakalnių atminimą palaiko juos apipynusios legendos ir padavimai. Teisingai sako mūsų tautos dainius Maironis, kad:

*Sunku surasti Lietuvoj vietą,
Nors ir žibėtų rasa ant rūtų,
Kur už tėvynę kraujo nelieta,
Kur padavimais garsi nebūtų.*

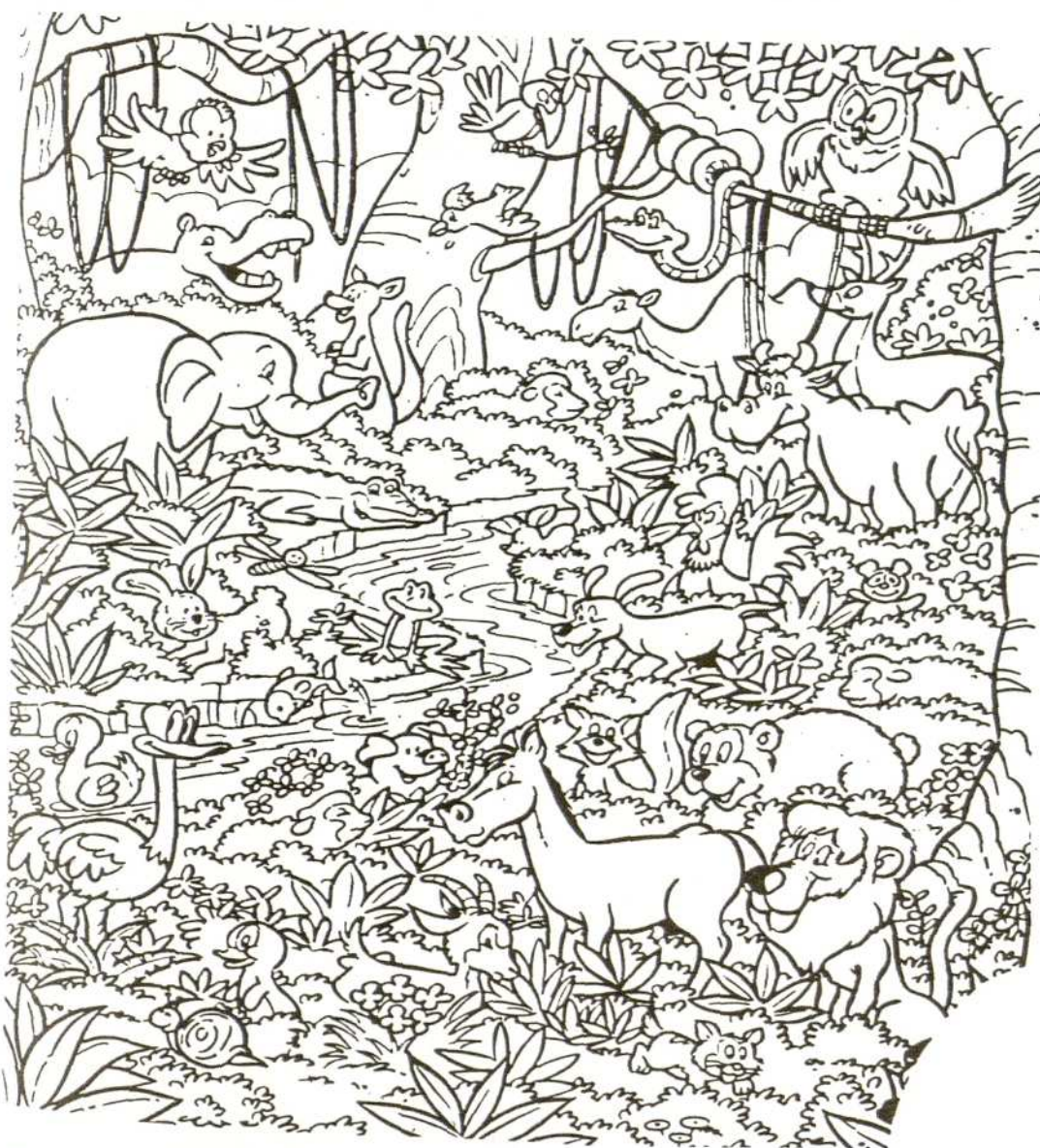
Piliakalniai yra brangūs ir iškalbingi mūsų gilios senovės paminklai: jie liudija apie mūsų protėvių gyvenimą ir meilę savo gimtajai žemei.

Rita Bradūnaitė

Čia pasislėpusios miega avelės. Surask jas ir nuspalvuok.

Atvirukas

Šiam darbui reikalingas piešimo popieriaus lapas, pasirinktų spalvų popierius ar siūlai, klijai.

Darbo eiga:

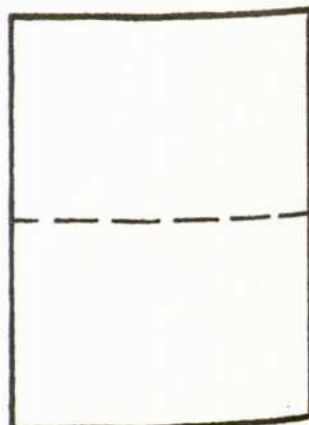
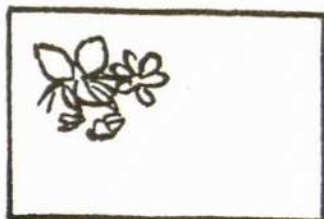
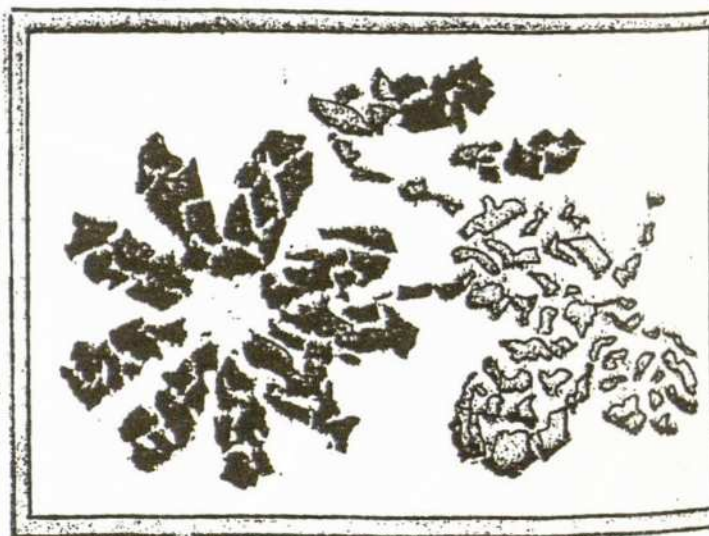
1. Piešimo lapą sulenkiamo pusiau ir perkerpame. Viena pusę sulenkiamo per vidurį.

2. Nupiešiamo kokį nors piešinėlį, geriausia tinka gėlytė.

3. Spalvotą popierių suplėšome smulkiais gabalėliais [siūlai smulkiais gabalėliais sukarpomi].

4. Piešinėlį dalimis [kad nesudžiūtų] patepame klijais ir pritaikę klijuojame spalvoto popieriaus ar siūlų gabalėlius.

5. Atviruko viduje rašome sveikinimą mamytei.

Ruskelis nusipirko degtukų. Išėjęs iš parduotuvės atsisėdo ant laiptų ir ėmė deginėti juos. Kurie dega į vieną krūvelę, o kurie neužsidega — į kitą. Lietuvis priėjo ir klausia:

— Ką čia darai?

Ruskelis atsako:

— Degtukus bandau. Kurie užsidega, vešiuos į Šiaurę, o kurie neužsidega, išmesiu.

♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪

— Man rodos, mudu užsibuvome svečiuose.

— Kodėl taip manai?

— Šeimininkai jau pradėjo žvilgtioti į kalendorių.

♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪

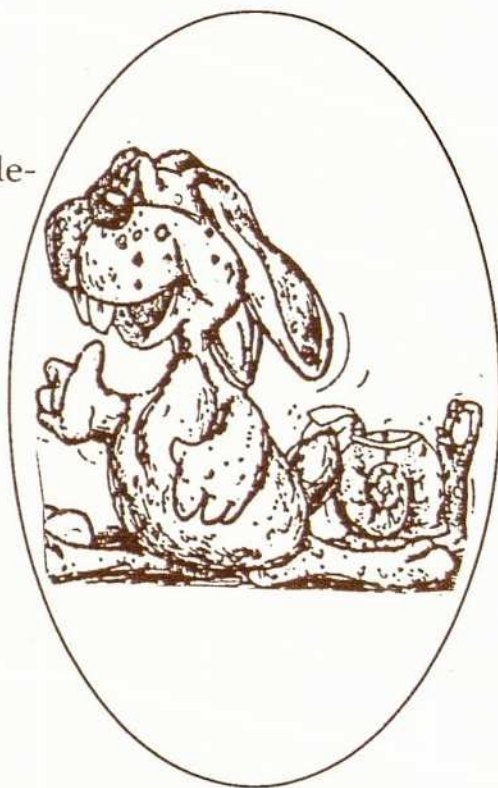
Tėvelis:

— Onute, neik per molį!

Onutė:

— O kas tą molį pasodino?

♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪
 ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪ ♪

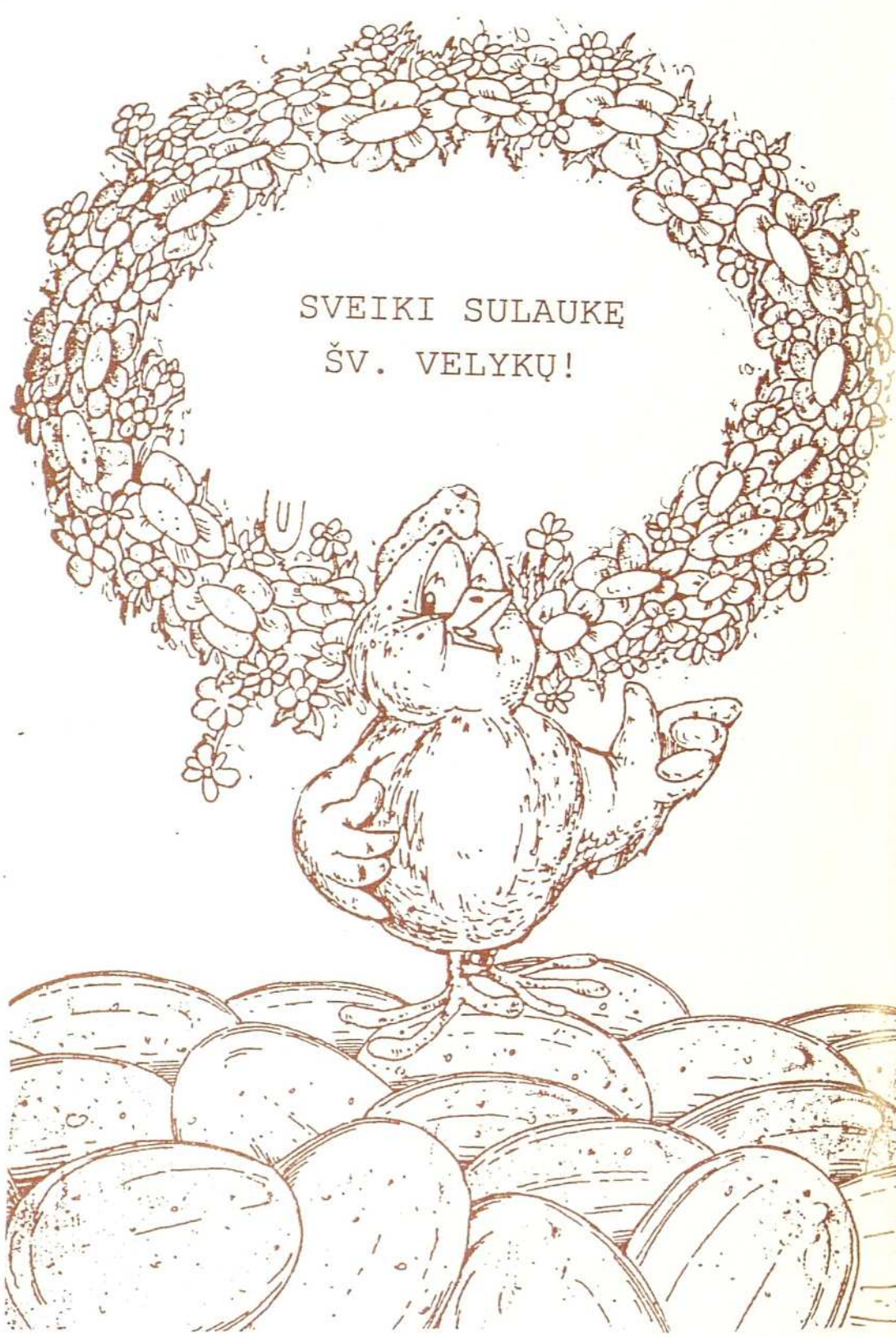

Kalbasi Romuko tėvai:

—Nėra namų be dūmų!

Išgirdusi kaimynų mažoji Onutė prieštarauja:

— O mano tėveliai nerūko...

SVEIKI SULAUKE
ŠV. VELYKŲ!